

INFORMACIJA

O ZAKLJUČIVANJU MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU IZMEĐU MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE CRNE GORE I MINISTARSTVA ZA VJEŠTAČKU INTELIGENCIJU I DIGITALNI RAZVOJ REPUBLIKE KAZAHSTAN U OBLASTI DIGITALNE UPRAVE I GOVTECH-A

Crna Gora i Republika Kazahstan razvijaju prijateljske i konstruktivne bilateralne odnose, zasnovane na međusobnom poštovanju, saradnji i zajedničkom interesu za unapređenje digitalne transformacije i modernizaciju javne uprave. Saradnja u oblasti digitalnih tehnologija predstavlja važan segment jačanja institucionalnih kapaciteta i razvoja savremenih javnih usluga prilagođenih potrebama građana i privrede.

Zaključivanjem Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva javne uprave Crne Gore i Ministarstva za vještačku inteligenciju i digitalni razvoj Republike Kazahstan uspostavlja se okvir za saradnju i razmjenu iskustava u oblasti digitalne uprave i GovTech-a. Memorandum predviđa saradnju u oblastima razvoja i implementacije digitalnih javnih usluga, digitalne transformacije, razvoja infrastrukture elektronske uprave i digitalnih platformi, digitalnog identiteta, elektronskih usluga povjerenja, sajber bezbjednosti, primjene vještačke inteligencije u javnoj upravi, upravljanja podacima, interoperabilnosti informacionih sistema, stručnog usavršavanja i razvoja inovacionih ekosistema.

Značaj Memoranduma ogleda se u unapređenju saradnje između dvije države u oblasti digitalizacije, razmjeni dobrih praksi i iskustava, kao i podsticanju razvoja inovativnih tehnoloških rješenja za javni sektor. Saradnja će doprinijeti jačanju administrativnih kapaciteta, unapređenju kvaliteta i dostupnosti elektronskih usluga, kao i daljem usklađivanju sa savremenim međunarodnim standardima u oblasti digitalne uprave.

Memorandumom su predviđeni različiti oblici saradnje, uključujući razmjenu informacija i stručnih znanja, organizovanje sastanaka, radionica, seminara i konferencija, razmjenu eksperata i delegacija, formiranje radnih grupa i realizaciju zajedničkih pilot projekata.

Strane će finansirati sprovođenje Memoranduma u skladu sa svojim organizacionim i budžetskim mogućnostima, iz sopstvenih budžeta, bez dodatnog opterećenja za državne budžete Crne Gore i Republike Kazahstan.

Memorandum, na crnogorskom i engleskom jeziku, nalazi se u prilogu ove Informacije.

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

IZMEĐU

MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE CRNE GORE

I

MINISTARSTVA ZA VJEŠTAČKU INTELIGENCIJU I DIGITALNI RAZVOJ REPUBLIKE KAZAHSTAN

U OBLASTI DIGITALNE UPRAVE I GOVTECH-A

Ministarstvo javne uprave Crne Gore i Ministarstvo za vještačku inteligenciju i digitalni razvoj Republike Kazahstan (u daljem tekstu: „Potpisnici“),

Vođeni bliskim i konstruktivnim bilateralnim odnosima između Crne Gore i Republike Kazahstan;

Potvrđujući značaj digitalne transformacije javne uprave i razvoja GovTech rješenja;

Uzimajući u obzir prednosti koje mogu proistći iz saradnje Potpisnika u oblasti digitalne transformacije za nacionalni razvoj;

Prepoznajući obostrane prednosti koje proizilaze iz saradnje u oblasti digitalne uprave, inovacija i digitalnih tehnologija;

Oslanjajući se na postojeće odnose između Potpisnika;

Izražavajući spremnost za unapređenje saradnje u oblastima iz nadležnosti Potpisnika kroz razmjenu iskustava i informacija;

Priznavajući neobavezujuću prirodu Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva javne uprave Crne Gore i Ministarstva za vještačku inteligenciju i digitalni razvoj Republike Kazahstan (u daljem tekstu „Memorandum“);

Sa ciljem daljeg unapređenja sveobuhvatnog partnerstva između Crne Gore i Republike Kazahstan,

Potpisnici su se sporazumjeli o sljedećem:

Član 1

Opšti uslovi

Ovaj Memorandum promoviše saradnju između Potpisnika i razmjenu u oblastima koje se odnose na digitalnu upravu i GovTech, u skladu sa principima suverene jednakosti, reciprociteta i poštovanja teritorijalnog integriteta država.

Član 2

Oblasti saradnje

Potpisnici će podsticati, olakšavati i sprovoditi saradnju i razmjenu ekspertiza u sljedećim oblastima:

- a) Razvoj i implementacija digitalnih javnih usluga;
- b) Razmjena najboljih praksi u oblasti GovTech-a i digitalne transformacije;
- c) Razvoj infrastrukture elektronske uprave i digitalnih platformi;
- d) Digitalni identitet, elektronske usluge povjerenja i sajber bezbjednost;
- e) Razvoj i primjena vještačke inteligencije u javnoj upravi;
- f) Upravljanje podacima i interoperabilnost informacionih sistema;
- g) Jačanje kapaciteta, obuke i razmjena eksperata;
- h) Podrška inovacionim ekosistemima i GovTech startupovima.

Potpisnici se mogu dogovoriti o saradnji i u drugim oblastima u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom obje države.

Član 3

Oblici saradnje

Primarni oblici saradnje između Potpisnika su:

- a) Razmjena informacija, dokumenata i tehničke ekspertize u vezi sa oblastima navedenim u članu 2 ovog Memoranduma;
- b) Organizovanje sastanaka, radionica, seminara i konferencija;
- c) Razmjena posjeta delegacija, eksperata i stručnjaka;
- d) Uspostavljanje radnih grupa;
- e) Realizacija zajedničkih pilot projekata.

Član 4

Implementacija

1. Potpisnici mogu odrediti nadležne organe ili kontakt tačke za koordinaciju i sprovođenje ovog Memoranduma.
2. Potpisnice mogu pripremati zajedničke aktivnosti, programe rada ili posebne aranžmane za sprovođenje konkretnih inicijativa saradnje u okviru ovog Memoranduma.

Član 5

Intelektualna svojina

1. Svaki Potpisnik štiti prava intelektualne svojine drugog Potpisnika u skladu sa važećim nacionalnim zakonodavstvom.
2. Ukoliko određeni aranžmani ili projektni programi, mogu uticati na bilo koja prava intelektualne svojine, Potpisnici su dužni da zaključe poseban aranžman u skladu sa svojim internim zakonima i propisima.

Član 6

Finansijski aranžmani

1. Ovaj Memorandum se sprovodi u skladu sa organizacionim i budžetskim kapacitetima Potpisnika.
2. Potpisnici finansiraju sprovođenje Memoranduma iz sopstvenih budžeta ili donacija, bez dodatnog opterećenja za državne budžete Crne Gore i Republike Kazahstan.

Član 7

Razmjena informacija i povjerljivost

Potpisnice će obezbijediti povjerljivost informacija razmijenjenih u okviru ovog Memoranduma u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.

Član 8

Izmjene i dopune

1. Memorandum se može revidirati i/ili mijenjati u svakom trenutku uz obostranu pisanu saglasnost Potpisnika.
2. Izmijenjeni Memorandum stupa na snagu na datum koji odrede Potpisnici i predstavlja sastavni dio ovog Memoranduma.

Član 9

Rješavanje sporova

Svaki spor u vezi sa tumačenjem i primjenom ovog Memoranduma rješavaće se na osnovu konsultacija Potpisnika.

Član 10

Trajanje, prestanak i pravna priroda

Ovaj Memorandum zaključuje se na period od dvije (2) godine i automatski se produžava na uzastopne jednogodišnje periode, osim ako ga jedna od Potpisnica ne otkáže pisanim putem.

Svaka Potpisnica može u bilo kojem trenutku otkazati ovaj Memorandum dostavljanjem pisanog obavještenja diplomatskim kanalima drugoj Potpisnici.

Prestanak važenja ovog Memoranduma ne utiče na realizaciju započelih aktivnosti, projekata ili aranžmana, osim ako se Potpisnici drugačije ne dogovore.

Ovaj Memorandum ne uspostavlja nikakva prava i obaveze prema međunarodnom pravu.

Potpisano u Astani, dana _____ 2026. godine, u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

**ZA MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE
CRNE GORE**

MARASH DUKAJ

MINISTAR

**ZA MINISTARSTVO ZA VJEŠTAČKU
INTELIGENCIJU I DIGITALNI RAZVOJ
REPUBLIKE KAZAHSTAN**

ZHASLAN MADIYEV

**ZAMJENIK PREMIJERA – MINISTAR ZA
VJEŠTAČKU INTELIGENCIJU I DIGITALNI
RAZVOJ REPUBLIKE KAZAHSTAN**

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

THE MINISTRY OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND DIGITAL DEVELOPMENT OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

AND

THE MINISTRY OF PUBLIC ADMINISTRATION OF MONTENEGRO

IN THE FIELD OF DIGITAL GOVERNMENT AND GOVTECH

The Ministry of Artificial Intelligence and Digital Development of the Republic of Kazakhstan and the Ministry of Public Administration of Montenegro (hereinafter referred to as “the Signatories”),

Following the close and constructive bilateral ties between Republic of Kazakhstan and Montenegro;

Confirming the importance of digital transformation of public administration and development of GovTech solutions;

Taking into account the benefits that may arise from the cooperation of the Signatories in the field of digital transformation for national development in this regard;

Recognizing the mutual benefits arising from cooperation in the field of digital government, innovation and digital technologies;

Building on the existing relations between the Signatories;

Expressing the will to enhance cooperation in areas under the jurisdiction of the Signatories through the exchange of experience and information in these areas;

Acknowledging the non-binding nature of this Memorandum of Understanding between the Ministry of Artificial Intelligence and Digital Development of the Republic of Kazakhstan and the Ministry of Public Administration of Montenegro (hereinafter referred to as “the Memorandum”);

Wishing to further enhance the overall partnership between the Republic of Kazakhstan and Montenegro;

Have reached the following understanding:

SECTION 1

General Conditions

This Memorandum will promote cooperation between the Signatories and carry out exchanges in areas related to digital government and GovTech, in accordance with the principles of sovereign equality, reciprocity, and respect for territorial sovereignty of respective countries.

SECTION 2

Areas of Cooperation

The Signatories will encourage, facilitate and engage in cooperation and exchange of expertise in the following areas:

- a) Development and implementation of digital public services;
- b) Exchange of best practices in GovTech and digital transformation;
- c) Development of e-government infrastructure and digital platforms;
- d) Digital identity, electronic trust services and cybersecurity;
- e) Development and application of artificial intelligence in public administration;
- f) Data governance and interoperability of information systems;
- g) Capacity building, training and exchange of experts;
- h) Support for innovation ecosystems and GovTech startups.

The Signatories may agree to cooperate in other areas in accordance with the national legislation of the States of both Signatories.

SECTION 3

Forms of Cooperation

The main forms of cooperation between the Signatories are:

- a) Exchange of information, documents and technical expertise related to the areas referred to in Section 2 of this Memorandum;
- b) Organization of meetings, workshops, seminars and conferences;
- c) Exchange visits of delegations, experts and specialists;
- d) Establishment of working groups;
- e) Implementation of joint pilot projects.

SECTION 4

Implementation

1. The Signatories may designate responsible authorities or focal points for the coordination and implementation of this Memorandum.
2. The Signatories may prepare joint activities, work programmes or separate arrangements for the implementation of specific cooperation initiatives under this Memorandum.

SECTION 5

Intellectual Property

1. Each Signatory will protect the intellectual property rights of the other Signatory in accordance with the applicable national legislation.
2. Intellectual property rights arising from joint activities under this Memorandum may be regulated separately through specific written arrangements between the Signatories.

SECTION 6

Financial Arrangements

1. This Memorandum will be implemented taking into account the organizational and budgetary capacities of both Signatories.
2. The Signatories will finance the implementation of the Memorandum from their own budgets or donations, without any additional burden for the State budgets of Montenegro and the Republic of Kazakhstan.

SECTION 7

Exchange of Information and Confidentiality

The Parties shall ensure the confidentiality of information exchanged under this MoU in accordance with their respective national legislation.

SECTION 8

Amendments

1. This Memorandum may be revised and/or amended at any time by mutual written consent of the Signatories.
2. Such amendments will become effective on a date determined by the Signatories and will form an integral part of this Memorandum.

SECTION 9

Settlement of Disagreements

Any disagreements related to the interpretation and application of this Memorandum will be resolved through consultations between the Signatories.

SECTION 10

Duration, Discontinuation and Legal Nature

This Memorandum is concluded for a period of two (2) years and shall be automatically renewed for successive one-year periods unless terminated by either Signatory.

Either Signatory may terminate this Memorandum at any time by written notice through diplomatic channels to the other Signatory.

Termination of this Memorandum will not affect the implementation of ongoing activities, projects or arrangements unless otherwise agreed by the Signatories.

This Memorandum does not create legally binding rights or obligations under international law.

Signed in Astana on _____ 2026, in two original copies, in the English language.

**FOR THE MINISTRY OF PUBLIC
ADMINISTRATION OF MONTENEGRO**

**FOR THE MINISTRY OF ARTIFICIAL
INTELLIGENCE AND DIGITAL
DEVELOPMENT OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**

MARASH DUKAJ

ZHASLAN MADIYEV

**MINISTER OF PUBLIC
ADMINISTRATION OF MONTENEGRO**

**DEPUTY PRIME-MINISTER -
MINISTER OF ARTIFICIAL
INTELLIGENCE AND DIGITAL
DEVELOPMENT OF
THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN**